

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคศตวรรษที่ 21 หรือที่เรียกว่า “ยุคโลกาภิวัตน์” มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องในทุก ๆ ด้าน ทั้ง ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม การศึกษา เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อระบบหรือองค์การทำให้มีความจำเป็นต้องปรับตัว และเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หน่วยงานทั้งหลายทั้งที่มีขนาดใหญ่และขนาดเล็กจะต้องมี องค์ประกอบด้านบุคลากร 2 ส่วน คือผู้นำ และผู้ตามหรือผู้ร่วมงาน ผู้นำเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ยิ่ง เพราะว่าผู้นำนั้นเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงาน เป็นทั้งผู้ชี้นำและผลักดันกิจกรรม เพื่อให้หน่วยงานบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ผู้นำที่ประสบความสำเร็จมักจะมีลักษณะเด่นกว่าบุคคล ทั่วไปนั้นคือนอกจากจะมีความรู้ ความสามารถแล้ว สิ่งหนึ่งที่พวกเขามีก็คือ “ภาวะผู้นำ” ซึ่ง สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2545: 18) ได้อธิบายไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการทางสังคมที่บุคคลหนึ่งชักจูง หรือบันดาลใจให้ผู้อื่นปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้กลุ่มสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่ง สอดคล้องกับ พยอม วงศ์สารศรี (2542: 196) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่บุคคลหนึ่ง (ผู้นำ) กระตุ้นชี้นำให้บุคคลอื่น (ผู้ตาม) ให้มีความกระตือรือร้น เต็มใจทำในสิ่งที่เขาต้องการ โดยมี เป้าหมายขององค์การเป็นจุดหมายปลายทาง

ปัญหาด้านคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในองค์การ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้น จากความสัมพันธ์ของบุคคลหลาย ๆ กลุ่มด้วยกัน จากงานวิจัยของซัทตัน (Sutton อ้างถึงใน สุภาพร มหิฎฐ 2543: 20) กล่าวว่า จากการศึกษาปัญหาทางการเมืองและการบริหารของไทย พบว่า ผู้นำไทย มีนิสัยรักความอิสระและความสบายคำหนึ่งถึงเรื่องลำดับชั้นทางสังคม ขกข้องผู้มีอำนาจ และขาด ความสนใจในหลักการบริหาร ซึ่งงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าบุคลากรในองค์การส่วนใหญ่มีความรู้ เพียงแต่วิธีการในการทำงาน รู้เพียงแต่จะอย่างไรเพื่อให้ได้งานทำ ทำอย่างไรให้มีอาชีพเท่านั้น ไม่มีความสนใจต่อบทบาทและหน้าที่ของตนจนละเลยความถูกต้อง ขาดการให้ความสำคัญกับผล การปฏิบัติงานอย่างจริงจัง อีกทั้งยังมีการลอกเลียนแบบและแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตาม อย่างผู้นำของตน จนกลายเป็นประเด็นปัญหาด้านพฤติกรรมของผู้นำในองค์การที่สำคัญ ซึ่ง สามารถแบ่งออกได้หลายประการดังนี้

ประการแรก คือ ปัญหาด้านความยุติธรรมและความซื่อสัตย์ (Fairness and Honesty) เมื่อผู้นำแสดงพฤติกรรมที่ไม่มีความยุติธรรมและไม่มีความซื่อสัตย์ต่อกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ ไม่เคารพกฎหมาย ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ไม่ยึดมั่นในหลักความยุติธรรม ไม่มีความจริงใจ ไม่มีความซื่อสัตย์ต่อกัน ไม่มีความโปร่งใสในการทำงาน

ประการที่สอง คือปัญหาด้านความสัมพันธ์ภายในองค์กร (Organizational Relationships) การที่ผู้นำองค์กรไม่คำนึงถึงความพึงพอใจในการทำงานของพนักงาน ใช้อำนาจในการโยกย้าย แต่งตั้งหรือปลดพนักงานด้วยความไม่เป็นธรรม ถือเป็นสิ่งที่ทำลายความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำกับผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์องค์กร และอาจจะทำให้องค์กรไม่ประสบความสำเร็จได้

ประการที่สาม เป็นปัญหาด้านความขัดแย้ง (Conflict) ที่เกิดจากความต้องการที่ไม่ตรงกัน เมื่อผู้นำต้องการให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีวิธีการที่ไม่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในองค์กร หรือวิธีการนั้นมีผลกระทบในทางลบต่อธุรกิจหรือองค์กรอื่น ๆ อาจทำให้เกิดความขัดแย้ง หรือทำให้เกิดพฤติกรรมการทำงานที่ไม่มีจริยธรรม เช่น พฤติกรรมการทุจริต หลอกลวง น้อโกง เป็นต้น ผลที่ตามมาอาจเป็นการฟ้องร้องคดีในทางกฎหมาย

ประการสุดท้าย คือปัญหาด้านการสื่อสาร (Communications) การสื่อสาร โดยเฉพาะการโฆษณาที่ทำให้คนเข้าใจผิด เกินจริง หรือส่งผลกระทบต่อบุคคล หรือสถาบันใด ๆ ให้เกิดความเสียหาย ถือว่าผิดกฎหมายและไม่จริยธรรม

จากประเด็นปัญหาข้างต้น เห็นได้อย่างชัดเจนว่าแม้ผู้บริหารองค์กรจะให้ความสำคัญลงทุนในเทคโนโลยี เครื่องจักรรวมไปถึงอุปกรณ์สมัยใหม่ แต่ปัญหาที่แท้จริงล้วนเกิดจากคนและความสัมพันธ์ระหว่างคนในองค์กร ซึ่งถ้าผู้นำในองค์กรมีความรู้และเข้าใจปัญหา มีความสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสร้างเป้าหมายในการทำงาน เป็นแบบอย่างและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของผู้ตาม มีความชำนาญทางเทคนิคและมีความสามารถที่จะแนะนำ ตลอดจนมีพฤติกรรมและคุณสมบัติพิเศษอื่น ๆ ที่จะช่วยให้การบริหารหรือการทำงานมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรได้นั้น นับเป็นคุณลักษณะของผู้นำชั้นยอด

การปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ เป็นแนวคิดสำคัญของการพัฒนางานสาธารณสุขและคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย ก่อให้เกิดการปฏิรูประบบบริการสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสุขภาพที่มีคุณภาพได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีการปรับสถานีนามัยเดิมให้เป็นศูนย์สุขภาพชุมชน (Primary care unit : PCU) จัดให้มีการกระจายในทุกพื้นที่ ระบบบริการเน้นให้ประชาชนใช้บริการที่หน่วยบริการปฐมภูมิเป็นอันดับแรก โดยมีขอบเขตบริการสาธารณสุขในด้านการบริการรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ ด้านบริการส่งเสริมสุขภาพและควบคุม

ป้องกันโรค มุ่งเน้นการมีสัมพันธภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและผู้รับบริการ โดยดูแลประชาชน ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชนอย่างใกล้ชิด ตั้งแต่ก่อนป่วยไปจนถึงการดูแลเบื้องต้นเมื่อเจ็บป่วยและหลังเจ็บป่วย ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ เพื่อให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง (ทวีเกียรติ บุญยไพศาลเจริญ 2544) ความจำเป็นที่ต้องมีศูนย์สุขภาพชุมชน เนื่องจากประชาชนไทยยังไม่ได้รับสิทธิของการมีสุขภาพดีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประชาชนไทยมีความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองน้อย เห็นได้จากประชาชนยังมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม ระบบสุขภาพมีความไม่เป็นธรรมและเข้าถึงยาก ระบบบริการสุขภาพยังไม่มีประสิทธิภาพ ยังไม่สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ระบบเดิมยังมุ่งเน้นซ่อมสุขภาพมากกว่าสร้างสุขภาพ (สำเริง แหยมกระโทก และรุจิรา มังคละศิริ 2545: 37-38)

จังหวัดลพบุรี ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์สุขภาพชุมชน จำนวน 73 แห่ง มาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2546 โดยพัฒนาจากโครงสร้างเดิมของสถานีอนามัย และหัวหน้าสถานีอนามัยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน และดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่ต้องปฏิบัติในศูนย์สุขภาพชุมชน จะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน ในฐานะผู้บริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน ต้องรับผิดชอบบทบาททั้งเป็นผู้บริหารและเป็นผู้ดำเนินการปกครองเจ้าหน้าที่ จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องแสดงพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่เหมาะสม จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ได้มีการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำในกลุ่มของหัวหน้าการพยาบาล โรงพยาบาล และสาธารณสุขอำเภอ แต่ผู้วิจัยยังไม่พบการศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน อีกทั้งมีความเห็นว่าหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเช่นเดียวกัน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดลพบุรี เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาบุคลากร ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ การพัฒนาคุณภาพศูนย์สุขภาพชุมชน และการประกันคุณภาพงานสาธารณสุขในปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดลพบุรี
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดลพบุรี
- 2.3 เพื่อศึกษาคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำตามการประเมินตนเองของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดลพบุรี

3. กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้สรุปกรอบแนวคิดของการวิจัย คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โคเวย์ (Covey 1990: 15-44) โดยใช้ประเด็นการศึกษาของ Stogdill (1974 อ้างถึงในจุมพล นิมพานิช 2537: 98) John P. Kotter (1990) Quinn, R.E. et al (1990 อ้างถึงใน ทองหล่อ เดชไทย 2545: 67-69) Raymond Cattell (2006) ชงยุทธ เกษสาคร (2541: 49-51) อานันท์ ปัญญาารชุน (2542) สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2544) รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544) และรวีวรรณ มานะสุบิน (2547: 97) ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปแบ่งคุณลักษณะผู้นำออกเป็น 3 มิติ คือ มิติคุณลักษณะภาวะผู้นำส่วนบุคคล มิติคุณลักษณะภาวะผู้นำทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และมิติคุณลักษณะภาวะผู้นำทางการบริหาร แสดงไว้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1.1

คุณลักษณะภาวะผู้นำส่วนบุคคล

1) ด้านบุคลิกภาพ

(1) บุคลิกภาพ	(2) ความกระตือรือร้น
(3) ความเชื่อมั่นในตัวเอง	(4) การตระหนักรู้ตนเอง
(5) การมองโลกในแง่ดี	

2) ด้านความรู้ความสามารถ

(1) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	(2) การคิดวิเคราะห์
(3) การพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	(4) การตัดสินใจ

3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม

(1) คุณธรรม	(2) จริยธรรม
(3) ความซื่อสัตย์	

คุณลักษณะภาวะผู้นำทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

1) ด้านการสื่อสาร

(1) การถ่ายทอด	(2) การนำเสนอ

2) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

(1) การยอมรับและเข้าใจผู้อื่น	(2) ความใจกว้าง
(3) ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	

3) ด้านการสร้างและพัฒนาทีมงาน

(1) การทำงานเป็นทีม	(2) ความรักองค์กร
(3) การคิดแบบชนะ/ชนะ	

คุณลักษณะภาวะผู้นำทางการบริหาร

1) ด้านการวางแผน

(1) การมีวิสัยทัศน์	(2) การจัดทำแผน
(3) การบริหารแผน	

2) ด้านการจัดองค์การ

(1) การมอบหมายงาน	(2) การจัดการความรู้
(3) การกระตุ้นปัญหา	

3) ด้านการอำนวยความสะดวก

(1) การนำองค์กร	(2) การกระตุ้นจิตใจ
(3) ความยืดหยุ่น	(4) การประสานงาน

4) ด้านการควบคุมกำกับ

(1) การกำกับตรวจสอบ	(2) ความเสมอภาค
(3) การบริหารความขัดแย้ง	(4) การติดตามประเมินผล

คุณลักษณะ
ด้านภาวะผู้นำของ
หัวหน้าศูนย์สุขภาพ
ชุมชน

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน
ในจังหวัดลพบุรี

4. คำถามงานวิจัย

- 4.1 หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดลพบุรี มีลักษณะส่วนบุคคลอย่างไร
- 4.2 มีปัจจัยองค์ประกอบอะไรบ้างที่ประกอบกันเป็นคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดลพบุรี
- 4.3 หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดลพบุรี ประเมินคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำด้านต่าง ๆ ของตนเองอย่างไร

5. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดลพบุรี โดยเก็บข้อมูลจากหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน ซึ่งปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดลพบุรี จำนวน 134 คน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ศูนย์สุขภาพชุมชน หมายถึง สถานบริการสาธารณสุข ที่ให้บริการระดับปฐมภูมิ ซึ่งเกิดจากโครงสร้างเดิมที่เป็นสถานอนามัย ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดบริการสนองต่อความจำเป็นทางด้านสุขภาพของประชาชนขั้นพื้นฐาน มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องของกิจกรรมด้านสุขภาพในลักษณะองค์รวม ผสมผสาน ด้านการป้องกันโรค รักษาพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพและการฟื้นฟูสภาพ

6.2 หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน หมายถึง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุขและปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน หรือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ดำรงตำแหน่งอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน

6.3 คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ หมายถึง ทำหน้าที่ที่แสดงออกมาถึงความสามารถในการบริหารงานและการนำกลุ่มของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน รวมทั้งความสามารถในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ การบำรุงขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์สุขภาพชุมชนให้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ในการศึกษาครั้งนี้วัดคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีคุณลักษณะภาวะผู้นำ ผู้วิจัยได้แบ่งคุณลักษณะผู้นำออกเป็น 3 มิติ คือ

6.3.1 คุณลักษณะภาวะผู้นำส่วนบุคคล (Personal Leadership Traits) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1) **ด้านบุคลิกภาพ** หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกทางกาย รวมถึง การควบคุมอารมณ์ จิตใจ ที่ส่งผลต่อการแสดงออกทางกาย วาจา ในลักษณะที่ทำให้บุคคลรอบข้าง เกิดความประทับใจ ซึ่งมีองค์ประกอบ บุคลิกภาพ ความกระตือรือร้น ความเชื่อมั่นในตัวเอง การตระหนักรู้ตนเอง และการมองโลกในแง่ดี

2) **ด้านความรู้ความสามารถ** หมายถึง ความสามารถในการค้นคว้าพัฒนาตนเอง อย่างไม่หยุดยั้ง จนเกิดความเชี่ยวชาญในเฉพาะเรื่องหลายเรื่อง จนกระทั่งสามารถถ่ายทอดความรู้ ความสามารถนั้นแก่ผู้อื่น หรือใช้ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน มีองค์ประกอบ ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และการตัดสินใจ

3) **ด้านคุณธรรมและจริยธรรม** หมายถึง ความสามารถในการประพฤติ ปฏิบัติ ตนตามบรรทัดฐานอันดีงามของสังคมอย่างคงเส้นคงวา มีองค์ประกอบ คุณธรรม จริยธรรม และ ความซื่อสัตย์

6.3.2 คุณลักษณะภาวะผู้นำทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Leadership Traits) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1) **ด้านการสื่อสาร** หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ ถ่ายทอดเผยแพร่ แนวความคิด และ โน้มน้าวผู้ฟังและผู้อ่าน โดยการพูด การเขียนและการนำเสนอ ตลอดจนการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสร้างแรงจูงใจผู้ร่วมงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ที่ต้องการ มีองค์ประกอบ การถ่ายทอด และการนำเสนอ

2) **ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น** หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงาน ร่วมกับเพื่อนร่วมงานอย่างมีประสิทธิภาพ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ประสานงานสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น รวมทั้งเต็มใจในการให้ความช่วยเหลือและการบริการผู้มาติดต่อ มี องค์ประกอบ การยอมรับและเข้าใจผู้อื่น ความใจกว้าง และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3) **ด้านการสร้างและพัฒนาทีมงาน** หมายถึง ความสามารถในการสร้างความมุ่งมั่น ความเชื่อมั่น ความรู้ความสามารถของทีมงานให้ทำงานจนบรรลุเป้าหมายขององค์กร มี องค์ประกอบ การทำงานเป็นทีม ความรักองค์กร และการคิดแบบชนะ/ชนะ

6.3.3 คุณลักษณะภาวะผู้นำทางการบริหาร (Management Leadership Traits) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1) **ด้านการวางแผน** หมายถึง ความสามารถในการกำหนดแนวทางไปสู่ วัตถุประสงค์ โดยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก อย่างรอบคอบและรอบด้าน

กระบวนการ การกำหนดแนวทาง วิธีทางที่จะปฏิบัติโดยมีการตั้งเป้าหมาย การกำหนด
วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เป็นการเตรียมการไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายอย่างมี
ประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบ การมีวิสัยทัศน์ การจัดทำแผน และการบริหารแผน

2) **ด้านการจัดองค์การ** หมายถึง การกำหนดกฎ ระเบียบ แบบแผน กำหนด
บุคคล ทรัพยากรสนับสนุน ขอบเขตหน้าที่ในการปฏิบัติงาน การพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อให้
บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพที่ดี มีองค์ประกอบ การมอบหมายงาน การจัดการความรู้
และการกระตุ้นปัญญา

3) **ด้านการอำนวยการ** หมายถึง ความสามารถในการเป็นผู้นำ การสั่งการ
การชี้แนะและตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา การประสานงาน การควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดจน
การจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมาย
มีองค์ประกอบ การนำองค์กร การกระตุ้นจูงใจ ความยืดหยุ่น และการประสานงาน

4) **ด้านการควบคุมกำกับ** หมายถึง ความสามารถในการกำกับ ดูแล การ
ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ มี
องค์ประกอบ การกำกับตรวจสอบ ความเสมอภาค การบริหารความขัดแย้ง และการติดตาม
ประเมินผล

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

7.1 ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์โดยตรงต่อหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน ทำให้ทราบ
แนวทางในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

7.2 เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารในการพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งหัวหน้าศูนย์สุขภาพ
ชุมชน ซึ่งจะทำให้ได้บุคคลที่เหมาะสม

7.3 เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรในการใช้เป็น
แนวทางในการฝึกอบรมหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน ได้ถูกต้องตามความต้องการและมีประสิทธิผล
ยิ่งขึ้น

7.4 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับการประเมินผลงานและสมรรถนะ
ของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนต่อไป